

BIOlogiczny Perspektywizm i Indywidualizacja (BIOPI)

Zrozumienie czym jest perspektywa dla organizmów, gatunków i ekosystemów

Pluralizm zdominował biologię. Wiele kategorii biologicznych (takich jak organizm, gatunek, ekosystem itp.) jest definiowanych na wiele różnych sposobów. Powszechne wyjaśnienie tego zjawiska wiąże się z praktyką badawczą: istnieje tak wiele koncepcji, ponieważ różne cele naukowe wymagają różnych konceptualizacji. Prowadzi to do ważnego pytania: czy różne koncepcje, na przykład organizmu, mają coś wspólnego, co pozwala na zgrupowanie ich pod jednym terminem „organizm”? Ostatnie badania sugerują, że w różnych konceptualizacjach mogą istnieć pewne wspólne elementy. Kiedy naukowcy pytają, czy dany zespół biologiczny spełnia wymagania stawiane danej kategorii, często przyjmują podobne perspektywy i to bez względu na definicję. Na przykład pytają o organizmowość holobiontów, przyjmując perspektywę gospodarza lub mikroorganizmu, niezależnie od używanej definicji organizmu. Sugeruje to, że perspektywy, ponieważ podobne pojawiają się w kontekście różnych koncepcji, są bardziej fundamentalne i niezależne od celów, jakie przyświecają naukowcom.

Głównym celem tego projektu badawczego jest opracowanie **ontologii perspektywizmu biologicznego**, która zsyntetyzuje i rozwinie istniejące idee. Projekt będzie opierał się na intuicjach przedstawionych w naszej ostatniej pracy (Suárez i Stencel 2020) oraz tych mniej precyzyjnie wyrażonych, które pojawiły się w pracach innych uczonych. W ramach projektu podjęta zostanie próba rozwinięcia tych idei w pełnowymiarową ontologię: perspektywizm biologiczny. Pojęcie perspektywy ma w filozofii różne znaczenia (zob. Massimi i Casey 2019); podążam tu za biologiczną interpretacją zaproponowaną w naszym artykule, która wprowadziła zarys ontologii perspektywy biologicznej (Suárez i Stencel 2020) – elementu biologicznego zbiorowiska, którego perspektywę przyjmujemy, aby zrozumieć indywidualność tego zbiorowiska. Odniesienia do takich perspektyw pojawiają się w debacie na temat organizmów i ekosystemów. Jednak obecnie bardzo mało jest zrozumienia podstaw tak rozumianego perspektywizmu biologicznego. Pozostają kluczowe pytania. Jakie właściwości musi charakteryzować dany komponent, aby uzasadnić jego uwzględnienie jako perspektywy? Czy są bardziej i mniej uzasadnione perspektywy? Jeśli tak, jakie uzasadnione perspektywy można przyjąć w kontekście gatunków, ekosystemów lub organizmów? Projekt podejmie próbę odpowiedzi na te i wiele innych pytań.

Projekt będzie miał charakter interdyscyplinarny, wykorzystujący metody typowe dla filozofii, ale wdrażające je w kontekście nauk biologicznych. Wiodącą rolę odegra analiza pojęciowa, której towarzyszyć będzie wiele dodatkowych metod: budowanie argumentacji, analiza porównawcza, przegląd literatury, analiza studium przypadku. Ponieważ projekt leży na pograniczu biologii i filozofii, kierownik projektu będzie dążyć do stworzenia multidyscyplinarnego, tętniącego życiem środowiska, aby podtrzymać przepływ idei między biologią a filozofią. Zostanie to osiągnięte poprzez ścisłą współpracę z biologami oraz organizację multidyscyplinarnych warsztatów i konferencji, a także comiesięcznych seminariów.